

Studiegids

HAVO

Examenjaar 2010

Stichtse Vrije School
Socrateslaan 24
3707 GL Zeist

Colofon

Dit document is in overleg met het college van leerkrachten van de Stichtse vrijeschool te Zeist en met grootst mogelijke zorg samengesteld.

Desondanks is het mogelijk dat er zich in dit document onvolledigheden of vergissingen bevinden. Indien de lezer iets dergelijks in dit document ontdekt wordt hij/zij verzocht dit te melden aan B.J.Geels, schoolexamencoördinator (b.geels@svszeist.nl).

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Begeleiding van leerlingen	1
3	De vakken	2
3.1	<i>Het gemeenschappelijke programma</i>	2
3.2	<i>Samenstelling van het vakkenpakket</i>	2
3.3	<i>Wanneer kies je iets?</i>	4
3.4	<i>Wiskunde</i>	4
3.5	<i>De kunstvakken</i>	4
4	Afsluiting Vrijeschool	5
4.1	<i>Kunstreis</i>	5
4.2	<i>Eindwerkstuk/profielwerkstuk</i>	5
4.3	<i>Eindgesprek en eindgetuigschrift</i>	7
4.4	<i>Eindtoespraken</i>	7
4.5	<i>Examen en diplomering</i>	7
5	Het eindexamen	8
5.1	<i>Het Schooexamen (SE)</i>	8
5.2	<i>De examenuitslag: slagen of zakken</i>	9
5.3	<i>Toelating tot het CE</i>	10
5.4	<i>Als je niet geslaagd bent</i>	10
5.5	<i>Regels bij het Schooexamen</i>	10
6	Overzicht van de administratieve stappen	13

1 Inleiding

In deze studiegids staat beschreven hoe het onderwijs in klas 10 en hoger aan de Stichtse Vrije School is ingericht. Je kunt hierin de regels vinden die gelden bij de keuze van vakken, hoe de vrijeschool wordt afgerond en allerlei informatie die van belang is bij het afleggen van toetsen e.d. voor je examen.

In deze studiegids vind je geen schoolregels over het gedrag en over andere afspraken in en buiten de les, daarvoor is het “leerlingenstatuut”. Je vindt hier ook geen lijsten van toetsen voor het schoolexamen met de weegfactoren en herkansingsregels, daarvoor moet je kijken in het PTA, het programma van toetsing en afsluiting. Deze PTA’s worden in klas 10 uitgereikt en zijn te vinden op: www.svszeist.nl.

2 Begeleiding van leerlingen

Om de leerlingen te begeleiden in het vrijeschoolprogramma en in de voorbereiding voor het examen hebben we voor de klassen 10, 11 en 12:

De studiewijzer Elk schooljaar maakt de leerkracht voor zijn vak en voor de klas die hij/zij dan heeft een duidelijke studiewijzer. In deze studiewijzer kan je lezen wat er door het jaar heen voor dat vak gaat gebeuren. In de studiewijzer wordt vermeld of er werkstukken gemaakt moeten worden en/of spreekbeurten gehouden. Ook staat erin welke toetsen gemaakt moeten worden. De studiewijzer moet jaarlijks vóór de herfstvakantie uitgereikt worden. Deze studiewijzers staan ook op www.svszeist.nl.

Inzage in de cijfers Alle resultaten die je behaalt, worden in het programma Magister bijgehouden. Je kunt zelf in het programma Magister-web kijken wat voor cijfers je gehaald hebt. Je krijgt een inlognaam en wachtwoord waarmee je op www.svszeist.nl kunt inloggen en je cijfers bekijken. Als je je inlognaam of wachtwoord kwijt bent, mag je een nieuwe vragen op het secretariaat: post@svszeist.nl.

De blokrapporten Het schooljaar is met ingang van 2009 – 2010 ingedeeld in drie blokken. Aan het einde van elk blok krijg je een “blokrapport”. Daarin staan beoordelingen per vak over de afgelopen blokken. Deze beoordeling is niet per se het gemiddelde van de behaalde proefwerkcijfers. De leerkracht heeft de vrijheid meerdere zaken mee te laten tellen wat betreft zijn/haar oordeel. In het blokrapport wordt ook aangegeven of je een toets of opdracht moet inhalen.

PTA Aan het begin van klas 10 krijg je een lijst van alle voor het schoolexamen af te leggen toetsen en opdrachten. Dat noemen we het programma van toetsing en afsluiting: PTA.

Het examendossier Vanaf het tweede blok in klas 11 krijg je regelmatig een lijst van cijfers die je behaald hebt voor de PTA-onderdelen. Deze resultaten zijn ook via Magister-web in te zien.

De mentoren Voor elke klas zijn er twee mentoren aangesteld, die de leerlingen individueel volgen. Aan de hand van het blokrapport bespreken zij drie maal per jaar in een individueel gesprek de rapportgegevens en ondersteunen of corrigeren de leerling waar nodig. Ook

houden zij met de leerling samen de keuzemomenten m.b.t. het examen in de gaten. Met elke leerling wordt aan het begin van klas 10 een lijst van afspraken doorgelopen. Deze lijst staat achterin deze studiegids, blz. 14. Daar kan ook genoteerd worden welke vakken de leerling heeft gekozen.

3 De vakken

3.1 Het gemeenschappelijke programma

Hieronder volgen de periodes en vaklessen voor klas 10, 11 en 12 die aan alle leerlingen, in heterogene groepen (vmbo-t, havo en vwo), worden gegeven. (in klas 11 periodes samen met vwo; in klas 12 tot de kerst samen met vwo)

Vakken	Klas 10	Klas 11	Klas 12 (tot kerst)
Periodevakken			
Nederlands / literatuur	v	v	
Wiskunde	v	v	v
Natuurkunde	v	v	
Sterrenkunde	v		
Scheikunde	v	v	
Biologie	v	v	v evolutie mens
Aardrijkskunde	v	v	v evolutie aarde
Geschiedenis	v	v	
Toneel	v	v	
Stage	2 schoolweken	2 schoolweken	
Kunstgeschiedenis	Poëtica	Muziek	Moderne kunst
Themaweken	Nibelungen	Parzival	Faust
Kunstreis		v	
Vaklessen (uren per week)			tot kerstmis
Nederlands	2	2	2
Engels	3	2	2
Maatschappijleer	1	1	1
Beeldende kunst/Informatica	4	4	
Portretboetseren / architectuur			2
Muziek / koor	2	2	2
Oriëntatie	1	1	1
Gymnastiek	2	2	2

3.2 Samenstelling van het vakkenpakket

Bij het samenstellen van een examenvakkenpakket zijn er wettelijke beperkingen. Ook zijn er beperkingen die de school oplegt. Deze hebben te maken met het feit dat de school klein is en we

de mogelijkheid om een goed lesrooster te kunnen maken zo veel mogelijk open willen houden. In de tabel hieronder¹ zie je dat een aantal examenvakken niet gekozen mag worden². In de vakken van het gemeenschappelijke deel moet je altijd examen doen: Ne, Eng, Ma, LO, CKV.

Verder kan je nog een en ander kiezen. Eerst kies je voor een profiel. (In klas 10 kan je voorlopig nog kiezen voor het cluster Na, dat is NG of NT of het cluster Mij, dat is CM of EM) Bij elk profiel zijn de genoemde vakken verplicht, dat zijn de zgn. profielvakken. Bij NG en EM kan je nog kiezen tussen wiskunde A en wiskunde B. Je maakt dan ook een keuze voor meer of minder studielasturen. Let daarbij ook op de eisen van de vervolgopleidingen.

Daarnaast is er nog het “profielkeuzevak”, voor de profielen NT en NG is daar geen keuze. De leerlingen van profiel EM en CM mogen wel kiezen. De EM leerlingen kiezen uit Ak, Fa òf Du en de CM leerlingen kiezen uit Ak of Eco.

Bij het invullen van het zgn “derde deel” moet je nog een examenvak kiezen. Dat moet één van de profielvakken of profielkeuzevakken zijn, die je nog niet hebt. Daarbij is het uitgesloten om Frans èn Duits in je pakket te hebben. Als kunstvak mag je beeldend, dans, drama of muziek kiezen. Let op, zie ook § 3.5, blz 4 voor deze vakken.

Bij het bepalen van je keuzevakken moet je vooral in de gaten houden dat voor veel opleidingen het vak economie vereist is. Deze eisen van vervolgopleidingen kan je vinden in papieren die de schooldecaan je kan verstrekken.

gem. 1120	Nederlands		400	
	Engels		360	
	Maatschappijleer		120	
	Lichamelijke opvoeding		120	
	CKV		120	
profiel	NT	NG	EM	CM
	Wiskunde B 360	Wi B of A 360/320	Wi A of B 320/360	Bv/Dr/Da/Mu(C)320
	Natuurkunde 400	Biologie 400	Economie 400	Mod vr taal(C) 400
	Scheikunde 320	Scheikunde 320	Geschiedenis 320	Geschied.(M) 320
profiel-keuzevak	Biologie 400	Aardrijkskunde320	Aardrijkskunde320	Aardrijksk.(M) 320
			Mod vr taal 400	Economie(M) 400
“Derde deel”	Mod vr taal; Bv/Dr/Da/Mu; Eco	Mod vr taal; Bv/Dr/Da/Mu; Eco	Bio; Bv/Dr/Da/Mu; Ak; Mod vr taal ^a	Bio; Bv/Dr/Da/Mu; Eco; Ak; WiA
	Profielwerkstuk			80
	ANW			120
	Vrij deel			320
	Totaal			3200

a. indien nog niet als profielvak gekozen

1. De genoemde getallen achter de vakken geven een indicatie van de tijd die je met die vakken bezig zult zijn. Het is niet meer dan een indicatie. De een heeft minder moeite met een vak dan de ander.

2. Mod vr taal staat voor Frans òf Duits

3.3 Wanneer kies je iets?

1. In klas 9 krijg je advies op welk niveau je de school gaat afsluiten: VWO, HAVO of VMBO-t.
2. Eind klas 9 worden, aan de hand van dit advies, de volgende keuzes gemaakt:
  - (a) Kies je Cluster Mij (profiel CM en EM) of cluster Na (profiel NG en NT) of kies je al voor een enkel profiel: CM, EM, NG of NT?
  - (b) Volg je in klas 11 en 12 euritmie als examenvak?
  - (c) Volg je Duits of volg je Frans? Deze vakken kan je niet allebei volgen.
  - (d) Volg je Economie? (verplicht voor EM)
  - (e) Volg je Natuurkunde? (verplicht voor NT)
3. Het is verstandig om bij de profielen NG en NT het vak economie te kiezen, dan blijft een overstap naar de profielen EM en CM aan het einde van klas 10 mogelijk.
4. Als je voor een cluster gekozen hebt, moet je eind klas 10 definitief een profiel kiezen en nog één van de keuzevakken. Let op: Niet alle vakkencombinaties zijn mogelijk. De school bepaalt welke keuzes mogelijk zijn. Zie de vorige paragraaf blz. 2.
Je moet bijvoorbeeld aan het einde van klas 10 kiezen voor NG of NT want in klas 11 beginnen de vaklessen aardrijkskunde, deze staan in het rooster parallel aan de uren natuurkunde.

3.4 Wiskunde

In de tweede fase worden in het havo drie vakken wiskunde onderscheiden. Wiskunde A, B en D.

Wiskunde is een verplicht vak bij de profielen EM (Economie en Maatschappij), NG (natuur en Gezondheid) en NT (Natuur en Techniek).

Als je CM (cultuur en Maatschappij) kiest, hoef je op de havo niet verplicht wiskunde als eind-examenvak te doen. Je kunt het wel kiezen in je vrije deel. In klas 11 heb je in ieder geval altijd vaklessen en perioden wiskunde, ook als je CM doet.

Bij het profiel EM volg je wiskunde A, of eventueel B. Dat mag je vrij kiezen, maar wiskunde A sluit beter aan op de economie-stof. Bij het profiel NG volg je wiskunde B, of eventueel A. Dat mag je ook vrij kiezen, maar de wiskunde B sluit beter aan bij de scheikunde en de biologie. Bij het profiel NT volg je wiskunde B.

De wiskunde D, die als profielkeuzevak bij het profiel NT gekozen zou kunnen worden, wordt (nog) niet op de Stichtse Vrije School aangeboden.

3.5 De kunstvakken

Naast alle gemeenschappelijke lessen in de verschillende kunsten kan je ook kunstvakken kiezen in je examenpakket. Als je kiest om niet in een kunstvak examen te doen, wil dat niet zeggen dat je verder geen kunstvakken meer hebt. Het gewone vrijeschoolprogramma heeft en houdt grote

aandacht voor de kunstvakken. Wanneer je wel kiest voor een kunstvak als examenvak ga je er ook Centraal Schriftelijk Examen (CE) in doen.³

Je kunstvak bestaat uit twee delen

- praktijk
- theorie

Je kunt kiezen uit vier disciplines, daarin doe je dan zowel theoretisch als praktisch examen.

- Beeldende vorming (kubv)
- Dans, dat is op onze school: eurytmie (kuda)
- Drama (kudr)
- Muziek (kumu)

Het theorie-deel van het examen is voor alle vier de disciplines hetzelfde, het wordt aangeduid met kunst algemeen (kua). Als je in twee kunstvakken examen wilt doen dan doe je maar één theorieexamen, maar moet je dan voor één van beide vakken meer praktijk doen. Op onze school is dat altijd kunst beeldend. Als je twee kunstvakken doet dan is één van beide dus altijd kunst beeldend.

Alle leerlingen moeten ook aan culturele en kunstzinnige activiteiten deelnemen. Dat valt onder het vak CKV. Je moet dan een aantal uitvoeringen of musea bezoeken en hierover verslag doen.

4 Afsluiting Vrijeschool

4.1 Kunstreis

Aan het einde van klas 11 vindt de kunstreis plaats. Naast het culturele aspect staat het sociale aspect centraal.

4.2 Eindwerkstuk/profielwerkstuk

Elke leerling sluit zijn/haar vrijeschooltijd af met een eindwerkstuk naar eigen keuze. Dit is de kroon op 12 jaar vrijeschool! Naast een schriftelijk deel en een onderzoeksvraag is er ook een kunstzinnige verwerking en een presentatie. In de vernieuwde tweede fasestructuur is het niet meer nodig dat het profielwerkstuk over een vak uit het profiel gaat. Je mag dus ook een onderwerp benaderen vanuit één van je andere (keuze)vakken. Elke leerling kiest een eindwerkstukbegeleider.

Voor de vwo leerlingen zijn de presentaties aan het einde van klas 12. De havo leerlingen presenteren in oktober/november klas 12 en de vmbo-t'ers houden een presentatie avond voor ouders en leerlingen in hun laatste schooljaar. Als beoordeling van het werkstuk krijg je een cijfer dat als onderdeel van het 'combinatiecijfer' meetelt voor je diploma. Zie blz. 9. Hieronder staat nog wat uitgebreider waaraan je eindwerkstuk moet voldoen.

---

3. Dit vak wordt als een van de eerste vakken op de computer afgenomen (Compex)

Profieldeel

Het profieldeel is een onderdeel van je totale eindwerkstuk. Het kan bijv. een hoofdstuk zijn. Het gaat bij het profieldeel om een onderzoek met vraagstelling en conclusie. Het onderwerp moet aansluiten bij één van je ‘grote’ vakken⁴. (d.w.z. van meer dan 400 slv, zie blz. 2) Het eindwerkstuk/profielwerkstuk is een verplicht examenonderdeel. Het cijfer voor het profielwerkstuk wordt samengesteld uit twee deelcijfers. Een voor het vak-deel en een voor het eindwerkstuk-deel. Beide onderdelen moeten minstens met een 3,5 beoordeeld zijn.

Eisen (profieldeel)eindwerkstuk

40 - 80 uur voor het schriftelijk deel. NB: Er worden 120 SLU (studielasturen) gerekend voor het hele eindwerkstuk. Dit telt mee in het zgn. “derde deel”. Je hebt immers nog een creatief/praktisch deel en een presentatie!

Mogelijke opzet: Eindwerkstuk

Titelblad • Mooi en verzorgd!

- Titel (met eventuele ondertitel)
- Je naam, Je klas, Schooljaar, Naam school, Datum

Inhoudsopgave De diverse onderdelen van je werkstuk met pag. nrs. De titels moeten exact overeenkomen met de titels uit de tekst. (gebruik een tekstverwerker goed) Vermeld ook paragrafen

Inleiding Hierin kan:

- introductie van je onderwerp
- verantwoording van je keuze (motivatie).
- Verantwoording van de inperking van je onderwerp (indien nodig)
- Duidelijke formulering van je beginvragen. Dit zijn je onderzoeksvragen. (Je hoofdstukken proberen antwoord te geven op deze onderzoeksvragen. Formuleer elke vraag los).

Het onderwerp zelf en illustraties 3 of 4 Hoofdstukken. Meer mag uiteraard ook. Wees vooral persoonlijk.

Maak paragrafen. Dus hoofdstukken II.1, hoofdstuk II.2 etc.

Eén van die hoofdstukken kan bijv. je profieldeel bevatten. Een goede opzet van een hoofdstuk is om eerst een boek, artikel of theorie samen te vatten en daarna je eigen visie hierop te geven in een aparte paragraaf. Dat schept duidelijkheid. Je geeft ook vast conclusies. Plan van aanpak: wat ga je wanneer doen.

Conclusies Wat ben je te weten gekomen? Welke antwoorden heb je? Loop alle vragen langs!

Nawoord / zoekweg / bronnenlijst Hoe vond je het om dit werkstuk te maken? Evaluatie en dankwoord. Hoe en met welke resultaten heb je informatie gezocht. Welke boeken/artikelen/interviews heb je gebruikt (zie hieronder).

Bijlages Eventuele “bijlages” kun je toevoegen (bijv. je volledige enquête)

Het geheel moet er verzorgd uitzien. Maak er iets moois en persoonlijks van! Veel succes en vooral ook veel plezier gewenst!

Een bronnenlijst maken:

---

4. Dat is niet perse één van de profielvakken.

Begin zo snel mogelijk met het aanleggen van een bronnenlijst. Liefst op de computer omdat je dan gemakkelijk nieuwe informatie op de juiste plaats kunt opnemen. Je deelt je bronnenlijst in naar soort bron (boek, tijdschrift, internet, interview, programma). En binnen die soort op alfabet. Je neemt de volledige gegevens op.

Voor een boek: Achternaam van de schrijver, met daarachter voornaam of initialen, titel van het boek (cursief of onderstreept) plaats van uitgave, uitgever en jaartal, als volgt:

Vorb. Arends, J., *Therapie tegen stotteren*, Amsterdam: Meulenhof 1994.

Als er meer auteurs zijn hoeft je alleen de eerste naam te noemen.

Voor een artikel: Achternaam schrijver, daarachter initialen, titel van het artikel (tussen aanhalingstekens), krant of tijdschrift waarin het is verschenen (cursief of onderstreept) datum. Als de schrijver niet gemeld is (in kranten vaak) zet je in plaats van de naam: onbekend.

Vorb. Onbekend:, “Congres over stotteren” in: *Nieuwsblad van het Noorden*, 25 augustus 2006

4.3 Eindgesprek en eindgetuigschrift

Elke leerling kiest in klas 12 vóór 1 april een leraar uit met wie hij/zij een eindgesprek wil voeren. In dit gesprek wordt teruggekeken op de vrijeschooltijd, met alles wat daarbij ter sprake kan komen. Naar aanleiding van dit gesprek en na de bespreking van elke leerling in de lerarenvergadering, maakt de desbetreffende leraar een karakterschets, die voorin het eindgetuigschrift komt te staan. De getuigschriften van klas 1 t/m 11 dienen daarbij als ondersteuning van de beeldvorming.

Het eindgetuigschrift bevat tevens een beoordeling van het eindwerkstuk. Deze wordt door de eindwerkstukbegeleider gemaakt en omvat alle aspecten van het werkstuk.

Naast de karakterschets en de beoordeling van het eindwerkstuk wordt per vak een beschrijving gegeven van het behaalde niveau en de ontwikkelde vaardigheden.

4.4 Eindtoespraken

In de laatste schoolweek vindt per klas een “toespraakavond” plaats. Dit is een bijzondere pedagogische vergadering, waarin als school afscheid wordt genomen van de leerlingen. Het betreft hier havo en vwo leerlingen in de samenstelling van de oude klassen. Elke leerling wordt in de vorm van een beeld of een verhaal toegesproken door de leraar met wie hij/zij het eindgesprek gevoerd heeft. De avond heeft een serieus, maar ook een feestelijk karakter en is uitsluitend bedoeld voor leerlingen, ouders en leraren.

Op deze avonden worden ook de eindgetuigschriften uitgereikt.

4.5 Examen en diplomering

Klas 12 is voor de havo leerlingen het laatste vrijeschooljaar en tegelijk het eindexamenjaar. Tot de kerstvakantie is het lesrooster net als andere jaren ingericht met klassikaal gegeven periodes en vaklessen op niveau, per profiel. Na de kerstvakantie worden uitsluitend nog examenvoorbereidende lessen gegeven, ook in periodetijd. Het aantal lessen voor de profielvakken is dan dus

hoger. In de laatste schoolweek is de diplomering.

Bij de diplomering worden ook de vmbo-t diploma's en de vwo diploma's uitgereikt. Een en ander heeft een officieel en feestelijk karakter. Ouders, broers, zussen en anderen zijn van harte uitgenodigd.

5 Het eindexamen

Hieronder vind je een beschrijving van de gang van zaken rond het eindexamen. De formele regelingen zijn te vinden in het examenreglement van de Stichtse Vrijeschool. Dit reglement ligt ter inzage in de mediatheek. In het geval dat deze gids niet overeenkomt met het examenreglement, is dat reglement doorslaggevend.

Het examen bestaat uit het Schoolexamen (SE) en het Centraalexamen (CE).

5.1 Het Schoolexamen (SE)

Vanaf klas 11 krijg je regelmatig een afdruk van de resultaten van de voor het schoolexamen meetellende opdrachten. Deze resultaten kan je ook inzien via magister-web op de schoolsite. daarvoor heb je een inlognaam en wachtwoord nodig. Deze ontvang je in klas 10, als je er problemen mee hebt dan kan je een email sturen aan post@svszeist.nl.

Het schoolexamen bestaat uit een groot aantal toetsen en opdrachten. Sommige opdrachten en toetsen gelden al voor klas 10, vandaar dat je aan het begin van deze klas het PTA en de studiegids ontvangt. De meeste opdrachten en toetsen gelden echter in de hogere klassen. In het PTA staat steeds achter de omschrijving van de opdracht/toets tussen haakjes in welke klas deze gedaan/afgelegd moet worden. We onderscheiden de volgende drie onderdelen.

handelingsdelen Handelingsdelen zijn opdrachten die uitgevoerd moeten worden voor een vak.

Ze worden niet met een cijfer, maar met een letter beoordeeld. Voordat je centraal examen mag gaan doen moeten al deze handelingsopdrachten gedaan zijn. De beoordeling van de opdrachten wordt niet apart op je cijferlijst vermeld, behalve voor de twee vakken waarvoor er alleen handelingsdelen zijn: Culturele, kunstzinnige vorming (CKV) en lichamelijke opvoeding. Voor deze twee vakken komt een "voldoende" of "goed" op je cijferlijst te staan. Deze opdrachten worden in het PTA en in het examendossier aangeduid met een letter H (H1, H2 etc).

praktische opdrachten Praktische opdrachten zijn opdrachten zoals werkstukken of practica.

Ze worden beoordeeld met een cijfer en samen met de cijfers voor de toetsen gewogen gemiddeld tot een schoolexamencijfer. In het PTA en in het schoolexamendossier staan die gewichten als percentages vermeld. De praktische opdrachten worden aangeduid met een letter P (P1, P2 etc).

toetsen Toetsen zijn schriftelijke of mondelinge toetsen die vooral in toetsweken worden afgenomen. Ze worden ook beoordeeld met een cijfer en tesamen met de praktische opdrachten gemiddeld. In het PTA en op het schoolexamendossier worden de toetsen aangeduid met een letter T (T1, T2 etc).

5.2 De examenuitslag: slagen of zakken

Om te kunnen bepalen of je voor het examen geslaagd of gezakt bent worden de volgende berekeningen gemaakt.

Eerst wordt het “combinatiecijfer” bepaald. Om dat te doen worden de schoolexamenresultaten van ANW en van Maatschappijleer berekend met de gewichten die in het PTA staan vermeld, afgerond op gehele cijfers. Deze twee worden gemiddeld samen met de beoordeling van het profielwerkstuk (geheel cijfer), dat gemiddelde wordt afgerond op een geheel cijfer⁵.

Voor de examenvakken die ook een centraal examen hebben worden aan het eind van de school-examenperiode de cijfers van het SE berekend (één cijfer achter de komma). Daarna worden de cijfers van het CE berekend (één cijfer achter de komma). Daarna wordt het eindcijfer bepaald volgens: $\frac{SE + CE}{2}$. Het eindcijfer wordt afgerond op een heel cijfer.

Het schema hieronder vat deze berekening samen:

		SE-cijfer één decimaal	CE-cijfer één decimaal	$\frac{SE + CE}{2}$	eindcijfer geheel cijfer
Ne	$\frac{PTA}{\rightarrow}$	·,·	·,·	$\rightarrow$	·
En	$\frac{PTA}{\rightarrow}$	·,·	·,·	$\rightarrow$	·
profielvak 1	$\frac{PTA}{\rightarrow}$	·,·	·,·	$\rightarrow$	·
profielvak 2	$\frac{PTA}{\rightarrow}$	·,·	·,·	$\rightarrow$	·
profielvak 3	$\frac{PTA}{\rightarrow}$	·,·	·,·	$\rightarrow$	·
profielvak 4	$\frac{PTA}{\rightarrow}$	·,·	·,·	$\rightarrow$	·
derde deel vak	$\frac{PTA}{\rightarrow}$	·,·	·,·	$\rightarrow$	·
		SE-cijfer geheel cijfer			combinatiecijfer geheel cijfer
Ma	$\frac{PTA}{\rightarrow}$	·	} $\rightarrow$		·
ANW	$\frac{PTA}{\rightarrow}$	·			
Profielwerkstuk	$\rightarrow$	·			
CKV			$\rightarrow$		v of g
LO			$\rightarrow$		v of g

Voor het bepalen of je geslaagd bent of gezakt wordt gekeken naar 8 eindcijfers. Je bent geslaagd, als:

- alle eindcijfers 6 of hoger zijn, of
- er één 5 is behaald en voor de overige vakken 6 of hoger of
- er één 4 of twee 5-en of één 4 en één 5 is behaald is en alle overige eindcijfers 6 of hoger zijn, waarbij het gemiddelde tenminste 6,0 is

5. De drie onderdelen wegen alle even zwaar.

Daarnaast moeten LO en CKV zijn beoordeeld als ‘voldoende’ of ‘goed’. Een eindcijfer van drie of lager betekent dat de leerling niet geslaagd is. Dit geldt ook voor de verschillende delen van het combinatiecijfer. Voor de duidelijkheid: als één van de onderdelen van het combinatiecijfer een 3,5 of lager is, is de leerling niet geslaagd, zelfs als het combinatiecijfer een zes of hoger is.

5.3 Toelating tot het CE

Je wordt alleen tot het Centraal Examen toegelaten als je schoolexamen is afgerond. Dit betekent:

- Alle voor het examen meetellende Handelingsopdrachten moeten naar behoren zijn afgerond.
- Alle voor het examen meetellende Praktische Opdrachten en Toetsen moeten zijn afgelegd en beoordeeld.

5.4 Als je niet geslaagd bent

Als je gezakt bent, is het niet toegestaan een deexamen over te doen aan dezelfde school. Wel kun je aan dezelfde school het hele examen overdoen. In dat geval moet de school bepalen welke delen van het Schoolexamen kunnen worden meegenomen.

Als je na het zakken overstapt naar de VAVO/ROC, dan kun je daar wel alleen deexamens doen voor de vakken, waarin je eindresultaat niet voldoende was en zo uiteindelijk slagen.

5.5 Regels bij het Schoolexamen

Internet als bron voor werkstukken

Vanzelfsprekend is het toegestaan dat je informatie uit verschillende bronnen tot je neemt en vervolgens verwerkt in je eigen werkstukonderdeel. Het is echter ook heel makkelijk om teksten te kopiëren en met knip-en-plakwerk een groot deel van je werkstuk te vullen. Dat is natuurlijk niet de bedoeling.

Als het noodzakelijk is dat er geciteerd wordt (en dit geldt net zo goed voor gedrukte bronnen als voor het internet), moet er ondubbelzinnig aangegeven worden wat precies waarvan is overgenomen. Er mag geen misverstand bestaan over wat eigen werk is en wat niet. De originaliteit en authenticiteit van het werk kan dan naar waarde worden geschat en in de beoordeling worden verwerkt.

Indien geconstateerd wordt dat bij het gebruik van internetbronnen de grenzen van het toelaatbare op dit gebied duidelijk overschreden zijn, kan hiervoor een formele sanctie gegeven worden. De meest voor de hand liggende sanctie is het definitief waarderen van het werk met een 1, maar in bijzondere gevallen of bij herhaling kan het ook leiden tot uitsluiting van deelname aan het verdere examentraject.

Herkansen van toetsen

In klas 11 mag je per vak één van de toetsen herkansen, aan het einde van het schooljaar. Voor sommige vakken is dat gewoon één van de toetsen, voor andere is dat een toets die door de

docent wordt aangewezen, of de toets gaat over de stof van het gehele schooljaar. Dat wordt bij de verschillende vakken apart vermeld.

Als je (met een goede reden, en op tijd gemeld) een toets van een bepaalde toetsweek mist, moet je deze, op eigen initiatief, inhalen op een van de inhaaldagen of in de inhaalweek en wel vóór de volgende toetsweek.

Toetsen van een vorig schooljaar mogen niet meer herkanst worden.

Als een cijfer lager dan 6,5 herkanst wordt dan geldt het hoogste cijfer

Als een cijfer groter of gelijk aan 6,5 herkanst wordt, dan geldt het laatste cijfer

Alleen als een hoger cijfer nodig is om zonder loting toegelaten te worden op een studie met inloting kan de schoolexamencordinator op deze regeling uitzondering verlenen.

In klas 12 gelden de regels als hierboven daarbij nog het volgende. De laatste herkansingen zijn half april, niet later, op die dagen kunnen maximaal 3 toetsen herkanst worden. Bij alle vakken gaan deze herkansingen over de gehele stof. De herkansingen van half april in de examenklas kunnen niet ingehaald worden, als die gemist worden, dan vervalt het recht op herkansing.

Inhalen van gemiste toetsen

Als een leerling door ziekte of overmacht een toets niet kan maken dan moet één van de ouders dat voordat de toets wordt afgenomen melden bij de conciërge. De rector kan vragen om een bewijs van ouders of arts. Bovendien meldt de leerling zich zo snel mogelijk bij de betreffende leraar. Als de reden van het verzuim dat toelaat, dan geeft de examencommissie gelegenheid om de toets te herkansen. Voor inhaaltoetsen worden data bekendgemaakt.

Alle toetsen moeten ingehaald worden binnen het schooljaar, waarin de toets is afgenomen. In bijzondere gevallen kan hiervan worden afgeweken.

Toetsen die in de inhaalweek ingehaald zijn, mogen herkanst worden, volgens de regels, uiterlijk in september het volgende schooljaar. Wordt deze herkansing gemist (met een goede reden en op tijd gemeld) dan vervalt het recht op herkansing.

Meetellende praktische opdrachten

Wanneer een meetellende praktische opdracht niet op de afgesproken datum, maar te laat wordt ingeleverd, kan de leraar bij de beoordeling het “te laat” tot uitdrukking brengen door een lager cijfer.

Zolang opdrachten niet zijn ingeleverd, geeft de leraar het cijfer ‘1’. Zolang het betreffende werk niet naar behoren is ingeleverd, wordt de leerling niet toegelaten tot de volgende klas.

Bijzondere gevallen: inhaalherkansingsmiddag

Als een bijzondere situatie dit rechtvaardigt kan een leerling in het begin van klas 11 of klas 12 (rond 15 september) of uiterlijk 14 dagen vóór het Centraal Examen een toets inhalen of herkansen. De leerling moet dit tijdig schriftelijk meedelen aan de mentoren.

Niet voor het examen meetellende opdrachten en toetsen

Indien een leraar beoordeelt dat er niet naar behoren gewerkt is, dan kan hij het cijfer '1' geven. Zolang het betreffende werk niet naar behoren is ingeleverd of de betreffende toets niet naar behoren is gemaakt, wordt de leerling niet toegelaten tot de volgende klas.

Bewaren van werk

De leerling bewaart al het beoordeelde werk: toetsen, werkstukken, periodeschriften en andere opdrachten. Wanneer een leerling beroep aantekent tegen de beoordeling of de administratie daarvan en zijn werk niet kan overleggen, dan vervalt daarmee het recht op beroep.

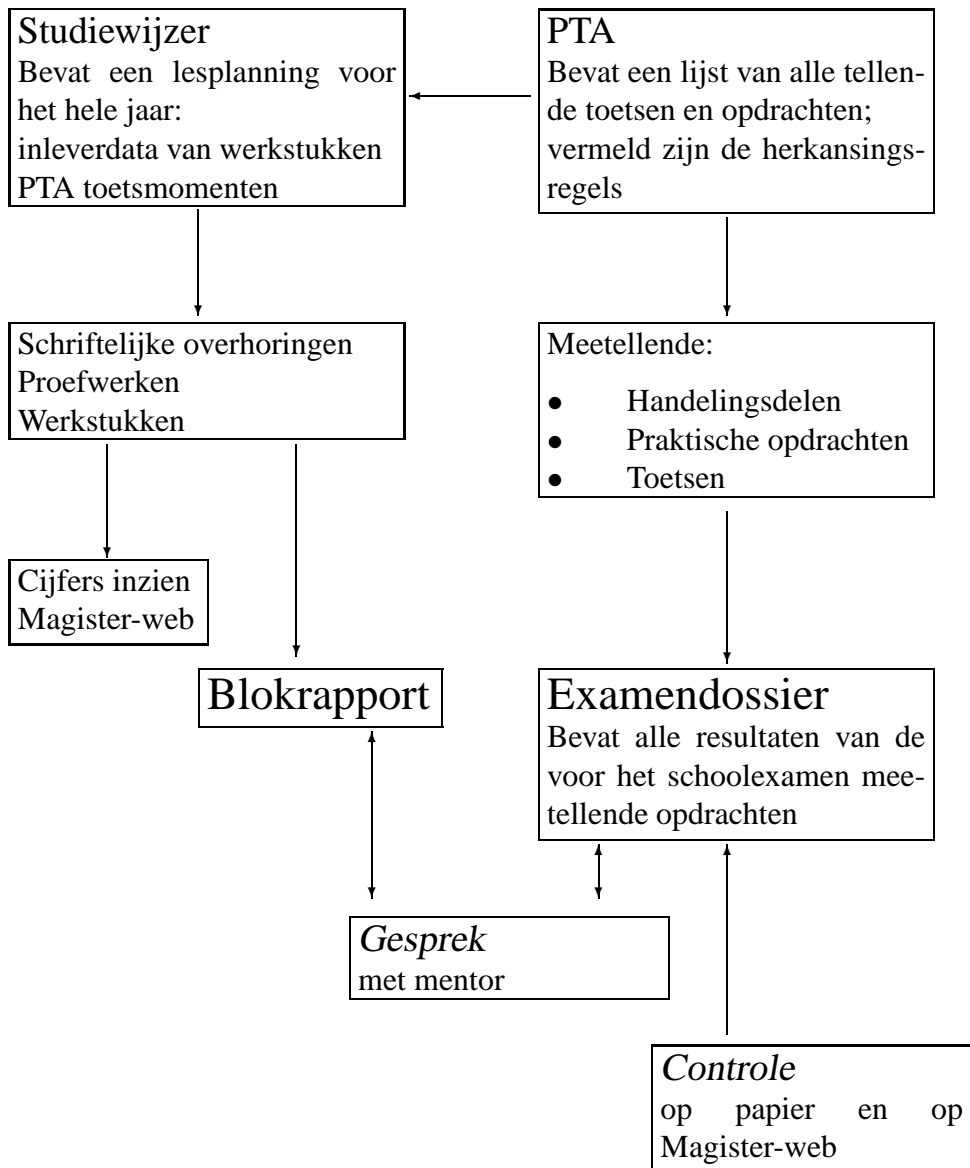
Hoe te handelen bij onjuist ingevulde beoordelingen/in beroep gaan

Indien een leerling meent, dat een beoordeling verkeerd in zijn dossier is ingevuld, dan overlegt hij/zij met de leraar. De leraar wijzigt dan de beoordeling in Magister.

Indien een leerling meent niet rechtvaardig beoordeeld te zijn, dan bespreekt hij dat met zijn mentor. Samen zoeken zij een oplossing.

Indien er geen andere weg gevonden kan worden, dan kan een leerling schriftelijk in beroep gaan bij de Dagelijkse Leiding van de school. De rector neemt in alle gevallen de eindbeslissing.

6 Overzicht van de administratieve stappen

Afspraken bij het begin van het examentraject havo.

Hierbij verklaren ..... (naam leerling)

en de Stichtse Vrije School ..... (naam mentor)

dat ze de volgende regels samen hebben gelezen, besproken en begrepen.

1. De leerling beseft dat hij/zij in de eerste plaats op de Stichtse Vrije School zit om vrijeschoolonderwijs te volgen. Daarnaast krijgt de leerling de mogelijkheid om de school met een diploma af te sluiten.
2. Al het werk in klas 10, 11 en 12, dat meetelt voor het schoolexamen, wordt door de leerling zelf bewaard. Uitzondering hierbij is het werk in de vakken, waarvan de leraar zelf het werk bewaart.
3. De leerling heeft kennis genomen van de regels omtrent het gebruik van het internet als bron voor werkstukken, verslagen e.d.
4. Hieronder wordt genoteerd welke keuzevakken de leerling volgt. Wijzigingen daarop kunnen alleen gemaakt worden na overleg van de leerling en de mentor. De ouders worden van de wijziging op de hoogte gesteld.

*Invullen: niveau en profiel of cluster

**Invullen: Extra vakken, buiten de vrijeschoolvakken en de vakken van het eigen profiel (keuzevakken bijv. Duits of Frans; euritmie)

Datum	Omschrijving van de keuze
	*
	**

Afgesproken op: .....

Handtekening leerling: .....

Handtekening mentor: .....